

ARVAMUS

Tööd valla suurematel ehitusobjektidel jätkuvad

AIVO PRÜSSEL
Türi vallavanem

Eelmise kuu lõpus võttis Türi vallavolikogu vastu Türi valla käesoleva aasta eelarve. Vaatamata suurenevale tööpuudusele ning majandusliku olukorra jätkuvale halvenemisele on eelarve tasakaalus. Kõik valla asutused tegutsesid edasi ning kokkuhoidlikult toimetades on võimalik rasked ajad üle elada.

Vallal on käesoleval aastal kasutada raha oluliselt vähem kui eelmistel aastatel. Näiteks on vähenenud üksikisiku tulumaksu laekumine võrreldes 2008. aastaga ligikaudu 20,6 miljonit krooni (24,6%) ning eraldised kohaliku omavalitsuse tasandusfondist ligikaudu 5,2 miljonit krooni (35,4%). Tõenäoliselt saame ka

teede korrashoiuks vahendeid võrreldes 2008. aastaga vähem üle 6,0 miljoni krooni (umbes 75%). Kõige arusaamatum on laekumise vähenemine kohaliku omavalitsuse tasandusfondist. Tasandusfond peaks toetama hättasattunud omavalitsusi ning korvama maksude alalae-kumise tulemusel saamata jäänud tulu, et vald saaks tegutseda ning täita talle seadusega pandud kohustusi. Kahjuks on laekumised kohaliku omavalitsuse tasandusfondist viimasel aastal oluliselt vähenenud. Kas see ongi riigi regionaalpoliitika? Samuti on kõigil teada, et Tallinna ümbruse valdadel on võrreldes meiega kasutada mitu korda rohkem maksuraha. Jääb arusaamatuks, miks

riik midagi ette ei võta. Kui kõik nii edasi toimub, siis saabki idee Suur-Tallinnast peagi teoks ning meie võime iga uue aasta algul jätkuvalt konstateerida, et Türi vallas on rahva arv järjekordselt vähenenud. Isamaaliitlasest regionaalminister räägib ainult valdade liitmisest, mis peaks kõik probleemid lahendama. Kahjuks ei too valdade liitmine raha juurde, omavalitsuste senine rahastamismudel on lihtsalt iganenud ning hakanud riigi ja omavalitsuste arengut pidurdama.

Kui eelmisel aastal hoidisime kokku peamiselt majandamiskulu arvelt (inimeste põhipalk säilis), siis käesoleval aastal tuleb vähendada ka töötajate põhipalka. Usun, et parim lahendus kokkuhoiumeetmete rakendamiseks leitakse igas asutuses. Olgu siinjuures öeldud, et vallavanema ja abivallavanemate töötasu on juba vähendatud (volikogu detsembriku istungil).

Vallakodanikele tuleb ausalt

tunnistada, et käesoleval aastal Türi vallas teid ei remondita ning tänavavalgustus töötab jätkuvalt säästurežiimil. Lund lükatakse ja muru niidetakse, aga kindlasti mitte nii suures mahus ja nii sageli nagu me seda tahaksime. Samas peame arvestama, et külm talv suurendab võrreldes eelmiste aastatega oluliselt küttekulu ning täita tuleb projektide kaasrahastajate ees võetud kohustused.

Tahan rõhutada, et Türi vald on seni hästi hakkama saanud. Türi vald kellelegi võlgu ei ole. Eelmisel aastal rakendatud kokkuhoiumeetmete tulemusel oli aastavahetuse üleminev jääk üle 10 miljoni krooni. Vaatamata sellele, et eelarve on tasakaalus, peame mõtlema juba täna 2011. aastale. Kui tööpuudus suureneb, võib tekkida vajadus uute kokkuhoiumeetmete rakendamiseks juba käesoleval aastal. Sellest tingituna olid kavandatud ka maamaksu, lasteaia kohatasu ja muusikakooli õppetasu suurendami-

ne. Uskuge mind, me ei teinud seda kerge südamega. Rõõmustagem hoopis selle üle, et vald kompenseerib jätkuvalt riigi poolt eraldatava ja õpilaste tegeliku koolilõuna maksumuse vahe. Samas mahus jätkub ka kooli alustamise toetuse maksimine.

Türi valla suurematel ehitusobjektidel tööd jätkuvad. Need on objektid, mille ehitamist toetatakse välisvahenditest ning vald on rahastajate ees võtnud kohustuse need objektid valmis ehitada ning katta osa ehitamisega seotud kulust. Käesoleval aastal lõpetatakse Türi kultuurimaja ja Laupa mõisakooli hoonete rekonstrueerimine ning kesklinna katlamaja ümberehitamine noorteakeskuseks, alustatakse Türi toimetulekukooli juurde õpilaskodu ehitamist. Ettevalmistustööd on tehtud ning algab Türi linna ühisveevärgi ja -kanalisatsioonivõrgu rekonstrueerimine ja laiendamine.

Tahaks loota, et vallavoliko-

gus esindatud poliitilistel jõududel jätkub tarkust, et mõistlikult toimetades rasked ajad koos üle elada. Praegune aeg ei ole sobilik populistlike loosungitega lehitamiseks. Loodan, et kohaliku ajalehe vahendusel kujuneb opositsiooniga konstruktiivne mõttevahetus Türi valla ja riigi arengut puudutavates küsimustes. Eelmisel aastal see kahjuks ei õnnestunud. Saan aru Isamaaliidu (eesotsas Kaia Iva ja Raivo Pingiga) murest laste (kohamaksu) pärast. Kuid kas see mure on ikka siiras. Toon siinjuures ainult kaks näidet. Esiteks parteidele eraldatav raha (90,0 miljonit krooni), mida ei vähendatud. Kas peab ikka riigi raha eest parteipropagandat tegema ning selle eest ajalehti ja muud pahna trükkima. Teiseks tuleb meelde vabariiklike lehtedest kirjutatud üleloomulikult suurtest riigikogu liikme korteri üürihindadest. Riigi tasandil raha mõistlikult kasutades oleks ilmselt võinud lasteaia kohatasu hoopis ära kaotada.

Haridus- ja noorsookomisjon teeb oma tööd südamega

ELLU RUSI
haridus- ja noorsookomisjoni liige

Viimastel nädalatel on meedias kirgi kütnud vallavolikogus arutusel olnud ja vastu võetud eelnõud.

Türi valla põhimääruse järgi moodustab vallavolikogu tegevuse kavandamiseks, vallavolikogule ja vallavalitsusele arvamuste esitamiseks ning õigusaktide eelnõude ettevalmistamiseks alalisi ja ajutisi komisjone, kes juhivad oma tegevuses kehtivatest õigusaktidest, põhimäärusest ning vallaelanike huvidest ja vajadustest.

Haridus- ja noorsooteemadel on volikogu nõustavaks juhtivkomisjoniks vallavolikogu haridus- ja noorsookomisjon, mis on moodustatud põhimõttel, et iga valla piirkond ning iga haridustase ja valdkond oleks vastava spetsialisti näol esindatud. Hea tava kohaselt on komisjonis esindatud ka kõik valla poliitilised jõud. Need inimesed kokku tegutsesidki vallakodanike huvidest ja vajadustest lähtuvalt ning erinevalt riigikogust või vallavolikogust ei ole komisjonis otsuste tegemisel oluline parteiline kuuluvus vaid inimesed professionaalsetest oskustest.

Nii siinkirjutaja kui teiste ko-

misjoni liikmete poole on pöördunud murelikud vallakodanikud, kes on väljendanud oma nõrdimust, miks komisjon laste haridust puudutavate eelnõude menetlemise ei sekkunud.

Et kõik ausalt ära rääkida, siis tuleb kõigepealt üles tunnistada, et tegelikult tegeles komisjon nimetatud eelnõudega põhjalikult ja kirglikult. Eelnõud olid komisjoni liikmetele kättesaadavad 5 päeva enne koosolekut ning koosolek ise kestis kokku 4 tundi.

Esimesena tutvustas vallavanem Aivo Prüssel komisjonile Türi valla 2010. aasta eelarve projekti ning kommenteeris, et võrreldes eelmiste eelarveaastatega on olukord väga raske ning ebapopulaarsest otsusest ei ole seekord pääsu. Komisjoni liikmed esitasid vallavanemale ka eelarveprioriteete puudutavaid küsimusi ning nõustasid vallavanemaga, et seekord puudub eelarvekärbe kõiki valdkondi.

Komisjonile olid eelnevalt tutvumiseks ja arvamuse andmiseks saadetud eelnõud, mis puudutasid maksumäärade tõusu ja toetuste vähendamist. Näiteks sünnitoetuse vähendamise

ettepanekuga nõustus komisjon põhjusel, et riik maksab sünnitoetust 5000 krooni olenemata sellest, mitmes laps perre sünnib ning tänasel päeval on emadele garanteeritud ka emapalk.

Komisjon keskendus oma jaanuarikuu koosolekul eelkõige eelnõudele, mille oli koostanud Türi valla abivallavanem Vahur Salom ning mis puudutasid lapsevanema kaetava osa suurendamist lasteaedades ning muusikakoolis. Lapsevanema kaetava osa suurendamine lasteaia ei leidnud vallavolikogu istungil küll vajalikku toetust, et see määrusemuudatusena oleks jõustunud, siiski leiab siinkirjutaja, et vallakodanikke tuleks valgustada komisjoni tehtud parandusettepanekutest.

Vahur Salomi esitatud eelnõu järgi oleks kõikides valla lasteaedades tõusnud lapsevanema kaetav osa 50 krooni võrra 2010. aastal ning 2011. aastal veel 50 krooni võrra lapse kohta. Seletuskirja järgi oli eelnõu koostamise eesmärk tõsta lapsevanema kaetava osa suurus ning eelnõu koostaja oli seletuskirjas rõhutanud, et lapsevanema kaetava määra diferentseerimine ühe valla territooriumil ei ole põhjendatud.

Komisjon ei nõustunud eelnõu koostaja väitega, et diferentseerimine ei ole põhjendatud, kuna koolieelse lasteasutuse seadus sellise võimaluse sõnaselgelt ette näeb. Komisjoni liige, Särevere lasteaia juhata-

ja Maie Roos kandis koosolekul ette ka valla lasteaedade hoolekogude ettepanekud ja seisukohad eelnõu kohta ning väljendas muret, mida eelnõu sellisel kujul jõustumine lasteaedades kaasa võib tuua. Arutelu käigus tehti esitatud eelnõule kaks alternatiivettepanekut ning hääletenamusega leidis toetamist ettepanek, mille järgi komisjon toetas 15%-list kohatasu tõusu 2010. aastal (2011. tõus jääks üldse ära) ning Särevere lasteaia jääks lapsevanema kaetav osa praegusele tasemele põhjusel, et nimetatud lasteaed on võrreldes teiste valla lasteaedadega kehvemates tingimustes. Samuti sisaldas ettepanek 50%-list maksumuudatust pere teisele ja järgnevale samal ajal lasteaia käivale lapsele; soodustuse andmise võimalus oleks komisjoni arvates pidanud sisalduma samas eelnõus.

Kahjuks ei olnud volikoguse jõudnud eelnõus nende ettepanekutega arvestatud.

Loomulikult, juhtivkomisjoni ettepanekud ei ole volikogu jaoks siduvad, kuid seda enam on arusaamatu kõik järgnev, mis puudutab eelnõud muusikakoolis lapsevanema kaetava osa tõstmisest.

Türi Muusikakooli põhimääruse järgi kinnitab lapsevanema kaetava osa suuruse hoolekogu ettepanekul vallavolikogu. Eelnev ei tähenda, et kui hoolekogu ettepanekut ei tee, siis volikogul puudub üldse võimalus

osalustasu suurust reguleerida. Tõde on selles, et siinkohal lasub eelnõu koostajal kohustus hoolekogu arvamuse siiski ära kuulata ning sellega eelnõu koostamisel arvestada. Seekord algatas kohatasu suuruse tõstmise vallavalitsus, tehes sellekohase kirjaliku ettepaneku muusikakooli juhtkonnale ja hoolekogule. Hoolekogu ja juhtkond ka oma kirjaliku arvamuse vallavalitsuse ettepaneku kohta eelnõu koostajale andsid.

Muusikakooli direktor ja hoolekogu edastasid oma 18. jaanuari vastuses seisukoha vallavalitsuse ettepanekule õppetasu tõstmise osas: ettepanekut sellisel kujul mitte toetada, kui määrade suurendamisega ei kaasne õppetasust vabastamist 50% pere teisele ja igale järgnevale muusikakoolis õppivale lapsele. Samuti ei olnud nõus, et liisaks planeeritakse uus õppetasu tõus ette 2011. aasta 1. septembrist. Koolijuht tegi lisaks ettepaneku, et 2010. aastal jätta õppetasu üldse tõstmata ning lükata see edasi 1. septembrini 2011.

Komisjon, kuulanud ära nii eelnõu koostaja kui muusikakooli juhtkonna ja hoolekogu seisukohad, otsustas toetada kooli juhtkonna ja hoolekogu ettepanekut.

Hea tava kohaselt näitasime ära ka katteallikad, mis võimaldavad eelarve tasakaalu meie ettepanekute rakendamisel säilitada.

Lugedes aga 29. jaanuari

2010 Türi Rahvalehe teisel leheküljel olevat artiklit „Muusikakoolis tuleb hakata kallimat õppemaksu maksma“, saame teada, et õppetasu tõstmiseks tegid ettepaneku kooli direktor Silja Aavik ja sellega oli nõus ka kooli hoolekogu (samasisuline oli teade ka Türi valla koduleheküljel). Komisjonile esitatud eelnõu seletuskirjas oli samasisuline väide, millele koolijuht komisjoni koosolekul tuliselt vastu vaidles ning tõenditega ümber lükkas.

Vallakodanikke, muusikakooli juhtkonda ja komisjoni liikmeid enam häirivaks asjaoluks on see, et eelnõu koostaja ei toetu tegelikele asjaoludele, ignoreerib asjaomaste organite ettepanekuid ning annab eelnõu seletuskirja kaudu välja väärinformatsiooni, mis omakorda nullib paljude tublide inimeste tegeliku tahte ja pingutused. Ebapopulaarseid otsuseid tuleb vahel kindlasti teha, kuid nende eest tuleb võtta ka vastutus, ükskõik kui ebameeldiv see poleks.

Vaatamata sellele kutsu- me vallakodanikke üles haridus- ja noorsookomisjonile oma arvamusi ja ettepanekuid oma arvamusi ja ettepanekuid saatma ning eelnõude menetlemisel kaasa rääkima. Nagu artikli alguses mainitud, seisab demokraatlikult ja laiapõhjaliselt moodustatud komisjon hea ikkagi eelkõige vallakodaniku huvidest eest.

Komisjoni liikmete nimed saab teada valla kodulehelt.